

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem Richardem Galisem ve věci

žalobkyně: **H. M.**
bytem X

proti

žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 4. 3. 2025, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 4. 3. 2025, č. j. X, se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 93 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Rozhodnutím ze dne 6. 12. 2024, č. j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“) žalovaná zamítla žalobkyninu žádost o invalidní důchod pro nesplnění podmínek § 38 zákona

Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, neboť dle posudku Institutu posuzování zdravotního stavu poklesla žalobkynina pracovní schopnost jen o 25 %.

2. V záhlaví označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) žalovaná zamítla žalobkyniny námitky a prvostupňové rozhodnutí potvrdila. Podle posudku Institutu posuzování zdravotního stavu z námitkového řízení byla rozhodující příčinou žalobkynina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu koaxartróza bilaterálně. Zdravotní stav žalobkyně institut určil podle kapitoly XIII, oddílu A, položky 1b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity), na 25 %. Žalobkyně má koaxartrózu II. stupně vpravo a III. stupně vlevo, hybnost mírně omezena, více vlevo (flexe 95, abdukce a addukce do 40 stupňů, vpravo menší postižení). Není údaj o nutnosti zařazení do pořadníku na totální endoprotézu. Další postižení, tj. vertebrogenní algický syndrom, je bez senzomotorického deficitu.

Žaloba

3. Žalobou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), se žalobkyně domáhá zrušení napadeného rozhodnutí.
4. Žalobkyně namítá, že nebyla přizvána na jednání posudkového lékaře, takže si nemohl učinit představu o jejím zdravotním stavu. Žádá zhodnocení svého stavu posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „posudková komise“). Nesouhlasí s posouzením svého zdravotního stavu žalovanou. Trpí více zdravotními postiženími. Žalovaná hodnotila její zdravotní stav podle kapitoly XIII, oddílu A, položky 1b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, která odpovídá středně těžkému postižení, přesto žalovaná v napadeném rozhodnutí hovoří o lehkém postižení a pouhém zdravotním znevýhodnění. V důsledku zdravotních postižení žalobkyně nemůže vykonávat některé denní aktivity, jiné s výrazným omezením nebo snížením výkonnosti. I přes snahu není schopna vykonávat pracovní činnost. Dle zprávy MUDr. S. z neurologie není reálný návrat do plného zaměstnání. Žalobkyně nemůže zvedat těžká břemena, nevydrží ve statických polohách, po chvilce sezení musí protahovat, má problém vstát, nemůže se ohýbat, občas musí chodit o berlích, má nehybnost v prstech, občas jí vypadávají předměty a potřebuje pomoc s hygienou. Není zřejmé, jak institut stanovil míru poklesu pracovní schopnosti v rámci zvolené položky. Měl postupovat podle § 3 vyhlášky o posuzování invalidity a zohlednit další postižení žalobkyně. Nepřihlédl ani k dosavadní praxi žalobkyně – skladnice, kterou již nemůže vykonávat. Mělo tedy dojít k navýšení podle § 3 odst. 2 vyhlášky o posuzování invalidity.

Vyjádření žalované

5. Žalovaná navrhuje zamítnutí žaloby. Upozorňuje na to, že aplikace § 3 vyhlášky o posuzování invalidity je namístě v případě, že je zvolena horní hranice dané položky, k čemuž nedošlo. Chyba spočívající v shledání lehkého místo středně těžkého postižení nemá vliv na určitost kvalifikace. Další odůvodňování posudku by nebylo racionální a účelné. Nové lékařské nálezy lze zohlednit jen za podmínek § 75 odst. 1 s. ř. s. prostý neurolog nemůže hodnotit dopad zdravotního stavu na pracovní schopnost. Není zřejmé, jaký dopad by mělo mít namítané nevyšetření žalobkyně posudkovým lékařem.

Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

6. Ve vyjádření k posudku posudkové komise žalovaná uvádí, že posudková komise nedostála své povinnosti odůvodnit míru poklesu pracovní schopnosti žalobkyně. Není zřejmé, jaké časové kritérium posudková komise brala v potaz ve prospěch žalobkyně a jaké konkrétní hodnoty promítla do výstupu stran úbytku pracovní schopnosti. Implicitní dovozování čehokoliv zde nemá „*sebemenší místo*“. Za situace, kdy se posudkový náhled komise a institutu liší, je namístě fundovaně a určitě zodpovědět, v čem se minulý posudek mýlil.

Posouzení věci

7. Soud ověřil, že žaloba byla podána osobou k tomu oprávněnou, po vyčerpání řádných opravných prostředků, je včasná a splňuje všechny formální požadavky na ni kladené. Poté přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, v rozsahu napadených výroků a v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.). Vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). O žalobě soud rozhodl bez jednání, neboť byly splněny podmínky podle § 51 odst. 1 s. ř. s. (ve znění účinném od 1. 1. 2026, viz přechodné ustanovení čl. XI bodu 1 zákona č. 314/2025 Sb.). Jednání nebylo zapotřebí ani k provádění dokazování, neboť soud vycházel pouze z obsahu správního spisu (jímž se zásadně nedokazuje) a listinných důkazů, s nimiž se účastníci mohli seznámit (zejm. posudku posudkové komise, který soud účastníkům doručil). Soud neprováděl důkaz výsledkem účastníků, neboť zdravotní stav žalobkyně a jeho dopad na její pracovní schopnost, resp. invaliditu byl dostatečně prokázán posudkem posudkové komise ze dne 13. 11. 2025, který si soud vyžádal podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. Z toho důvodu soud nedokazoval ani lékařskými zprávami MUDr. S., které měla posudková komise k dispozici a vycházela z nich. Zbývající navržené listinné důkazy jsou součástí správního spisu.
8. Podle § 26 zákona o důchodovém pojištění se za dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav považuje zdravotní stav, který omezuje tělesné, smyslové nebo duševní schopnosti pojištěnce významné pro jeho pracovní schopnost, pokud tento zdravotní stav trvá déle než jeden rok nebo podle poznatků lékařské vědy lze předpokládat, že bude trvat déle než jeden rok.
9. Podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Podle odst. 2 jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla [písm. a)] nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně; [písm. b)] nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně; [písm. c)] nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.
10. Podle § 39 odst. 3 zákona o důchodovém pojištění se pracovní schopností rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
11. Při určování poklesu pracovní schopnosti se podle § 39 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu, a) zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

schopnost, b) zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav, c) zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován, d) schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával, e) schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %, f) v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek.

12. Žalobní námitky spočívají převážně v nesprávném posouzení žalobkynina zdravotního stavu.
13. Nárok na invalidní důchod je podmíněn zdravotním stavem pojištěnce a rozhodnutí je proto závislé na odborném lékařském posouzení. Soud předesílá, že posouzení míry poklesu pracovní schopnosti je otázkou odbornou a soud si o ní nemůže učinit úsudek sám. Zdravotní stav sám nepřezkoumává.
14. Podle § 4 odst. 2 zákona o organizaci sociálního zabezpečení zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění posuzují posudkové komise jako orgány Ministerstva práce a sociálních věcí. I tento posudek nicméně hodnotí soud jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v ustanovení § 77 odst. 2 s. ř. s. a v případě potřeby může zejména uložit též zpracování posudku soudem ustanoveným znalcem z oboru posudkového lékařství. Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti, a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu, dále jen „NSS“, ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003 – 54, č. 511/2005 Sb. NSS, a rozsudek NSS ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013 – 20).
15. Požadavek (test) úplnosti a přesvědčivosti posudku spočívá v tom, že se posudková komise musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítal, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila (srov. rozsudek NSS ze dne 2. 4. 2015, č. j. 9 Ads 253/2014 – 52). Z posudku musí být zřejmé, že zdravotní stav posuzovaného byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace i s přihlédnutím ke všem jím tvrzeným obtížím, aby nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti klinické diagnózy. V posudku musí být dále uvedeno, zda zjištěný zdravotní stav zakládá dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav a pokud ano, které zdravotní postižení bylo vzato za jeho rozhodující příčinu v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je více zdravotních postižení (§ 2 odst. 3 vyhlášky o posuzování invalidity). Jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení se tu nesčítají, ale procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení se zřetelem k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti tedy komise vyhodnotí podle charakteru zdravotního postižení na základě vyhlášky o posuzování invalidity, přičemž zdravotní postižení se podřadí podle jeho druhu a intenzity pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity,

a současně odůvodní stanovenou míru poklesu pracovní schopnosti v rámci zde stanoveného rozpětí, včetně případného navýšení podle § 3 vyhlášky o posuzování invalidity.

16. Soud si v řízení vyžádal posudek posudkové komise ze dne 13. 11. 2025, který splnil kritéria přesvědčivosti a úplnosti. Posudková komise vycházela z veškeré dostupné zdravotnické dokumentace žalobkyně, včetně zpráv, na které poukazovala v žalobě. Žalobkyně byla při jednání komise osobně přítomna a vyšetřena lékařem z oboru ortopedie. Posudková komise dospěla k závěru o existenci dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, za jehož rozhodující příčinu označila koxartrózu. Toto zdravotní postižení hodnotila podle kapitoly XIII (postižení svalové a kosterní soustavy), oddílu A (artropatie), položky 1 (osteoartróza) písmena b (středně těžké postižení) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Míra poklesu pracovní schopnosti je pro uvedenou položku stanovena v rozpětí 20 % – 35 %. Posudková komise v souladu s tímto rozpětím stanovila míru poklesu pracovní schopnosti na 35 %.
17. Posudková komise své závěry i řádně zdůvodnila. Vysvětlila, že shora uvedenou položku zvolila toliko funkčně srovnatelně (tj. v souladu s § 1 odst. 2 vyhlášky o posuzování invalidity), protože zohlednila různé afekce na postižených kloubech a etiologické zařazení této položky. Volbu horní hranice posudková komise zdůvodnila tíží žalobkynina postižení a tím, že zahrnuje veškerá žalobkynina kloubní postižení – koxartrózu (horší vlevo, dle zprávy neurologa ze dne 7. 3. 2025), goniometrické postižení levé kyčle, stav po tendosynovitidě extenzorů obou předloktí a algické projevy při pohybu pravého ramene (dle zprávy z rehabilitace ze dne 19. 12. 2023). Posudková komise tedy zjevně postupovala v souladu s § 2 odst. 3 vyhlášky o posuzování invalidity. Neshledala důvody k navýšení míry poklesu pracovní schopnosti podle § 3 odst. 1 a 2 vyhlášky o posuzování invalidity, protože volba horní hranice již dostatečně zohledňuje veškerá postižení i profesi žalobkyně. Syndrom karpálního syndromu sice byl sice referován, ale jen v suspekci a až ve zprávě neurologa ze dne 1. 4. 2025, tj. až po vydání napadeného rozhodnutí (posudková komise tedy správně postupovala podle § 75 odst. 1 s. ř. s.). Posudková komise i zdůvodnila, že toto postižení by dle údajů ze zprávy neurologa nenaplněovalo posudková hlediska položky 4c či 4e oddílu C kapitoly XIII přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Ani samotné vertebrogenní postižení by nebylo možné hodnotit podle položky 1c oddílu E kapitoly XIII přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity i s ohledem na plné pracovní úvazky žalobkyně (byť přestávkami) a úspěšnou snahu o rozšíření a zvýšení kvalifikace po tříletém studiu při zaměstnání. Posudková komise konečně zdůvodnila i datum vzniku invalidity, které určila podle lékařské zprávy neurologa na 26. 11. 2024, ve které byla popsána i problematika kyčelních kloubů (byť hraničně).
18. V posudku je popsán i vývoj žalobkynina zdravotního stavu, obsahuje všechny požadované formální náležitosti, jeho závěry se opírají o shromážděné podklady (žalobkynino osobní vyšetření a veškeré lékařské zprávy a další podklady), které měla posudková komise k dispozici, a celkové posudkové hodnocení je vnitřně konzistentní a nerozporné. Posudková komise na rozdíl od posudkových lékařů na základě žalobkyniných námitek i řádně zohlednila žalobkynina další postižení postupem podle § 2 odst. 3 vyhlášky o posuzování invalidity, což řádně zdůvodnila (stejně jako nemožnost dalšího navýšení s ohledem na profesi žalobkyně).

Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

19. K vyjádření žalované lze poznamenat, že žalovaná institutu a posudkové komisi zjevně neměří stejným metrem. V případě posudku institutu z námitkového řízení aprobuje jeho vnitřní rozpory (shledání lehkého postižení, ale podrážení pod položku pro středně těžké postižení) a ani jí nevadí, že institut nezdůvodnil konkrétní míru poklesu pracovní schopnosti v rámci stanoveného rozpětí (s odůvodněním, že by bylo neracionální a neúčelné dále se rozepisovat). Posudku posudkové komise naproti tomu posledně uvedený nedostatek vytýká s konstatováním, že „*implicitní dovozování čehokoliv nemá zde ostatně sebemenší místo*“. Soud obecně souhlasí s tím, že by posudek posudkové komise měl vysvětlit, v čem se předchozí posouzení mylilo, odchyluje-li se od něj. To lze ale těžko splnit za situace, kdy oba posudky institutu (z řízení v prvním i druhém stupni) prakticky žádné konkrétní zdůvodnění neobsahují, a nelze se tak od nich relevantně odlišit.
20. Jak bylo výše uvedeno, posudek přitom – na rozdíl od obou posudků institutu – zdůvodňuje (byť stručně a poněkud heslovitě, potud je soud s žalovanou za jedno), proč posudková komise zvolila horní hranici zvolené položky. Komise vysvětlila, že položku 1b oddílu A kapitoly XIII přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity zvolila jen funkčně srovnatelně (§ 1 odst. 2 vyhlášky o posuzování invalidity), a nikoliv přímo jako institut (žalovaná se tedy mylí i v tom, že institut a komise zvolily stejné dominantní postižení a položku), neboť zohlednila různé afekce na postižených kloubech (etiologické zařazení); a při volbě konkrétní míry poklesu pracovní schopnosti přihlédla k veškerým kloubním postižením žalobkyně a dalším postižením žalobkyně (goniometrické postižení levé kyčle, stav po tendosynovitidě extenzorů obou předloktí, algické projevy při pohybu pravého ramene) v souladu s § 2 odst. 3 vyhlášky o posuzování invalidity. Tyto skutečnosti institut naproti tomu nevzal v potaz, jak plyne z jeho (téměř neodůvodněných) posudků.
21. Na základě výše uvedeného soud pokládá posudek posudkové komise za nejpersvědčivější, logický a vycházející z nejuplnějších podkladů, zejm. i žalobkynina osobního vyšetření. V návaznosti na něj lze uzavřít, že žalovaná vycházela při svém rozhodování z nesprávného skutkového závěru, že míra poklesu pracovní schopnosti žalobkyně ke dni vydání napadeného rozhodnutí činila jen 25 %, v důsledku čehož zamítla žalobkyninu žádost o invalidní důchod. Míra poklesu pracovní schopnosti ale ve skutečnosti již od 26. 11. 2024 činila 35 %, což odpovídá invaliditě prvního stupně podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění. Napadené rozhodnutí je tak zatíženo vadou řízení spočívající v nesprávném zjištění skutkového stavu, která měla vliv na jeho zákonnost. Žalobní body jsou důvodné.
22. Dílčí námitka, že žalobkyně nebyla posudkovými lékaři osobně posouzena, není důvodná. Tato skutečnost *sama o sobě* ještě nezakládá nezákonnost napadeného rozhodnutí. Z § 16a odst. 4 písm. a) a odst. 5 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení totiž plyne, že orgán sociálního zabezpečení příslušný k posouzení zdravotního stavu je k vyšetření posuzovaného toliko *oprávněn* (nikoliv povinen), resp. *může* (ale nemusí) určit, že je při posouzení potřebná přítomnost posuzované osoby. To potvrzuje i konstantní judikatura NSS, která dovodila, že úkolem posudkových lékařů je pouze hodnotit zdravotní stav posuzované osoby podle kritérií stanovených právními předpisy, nikoliv provádět primární klinická zjištění. To je úkolem ošetřujícího lékaře žadatele a lékařů odborných (viz rozsudek NSS ze dne 24. 3. 2021, č. j. 10 Ads 290/2019 – 24, a podobně např. rozsudky ze dne 31. 10. 2017, č. j. 3 Ads 254/2016 – 64, či ze dne 3. 11. 2022, č. j. 9 Ads 57/2021 – 31). Soud Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

nadto vycházel z posudku posudkové komise, která žalobkyni osobně vyšetřila a dala jí možnost popsat své obtíže.

Závěr a náklady řízení

23. S ohledem na shora uvedené závěry soud napadené rozhodnutí pro vady řízení zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1 a 4 s. ř. s.). V dalším řízení je žalovaná vázána právním názorem soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Žalovaná zejména znovu posoudí žalobkynin nárok na invalidní důchod a mezi své podklady zahrne i posudek posudkové komise ze dne 13. 11. 2025 (§ 78 odst. 6 s. ř. s.), podle nějž od 26. 11. 2024 poklesla žalobkynina pracovní schopnost z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu o 35 %.
24. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně, která byla ve věci plně úspěšná, má právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů proti žalované, která ve věci úspěch neměla. Náhradu nákladů řízení tvoří poštovné v celkové výši 93 Kč. Náhrada je splatná do třiceti dnů od právní moci rozsudku (§ 54 odst. 7 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 31. března 2026

Richard Galis v. r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.